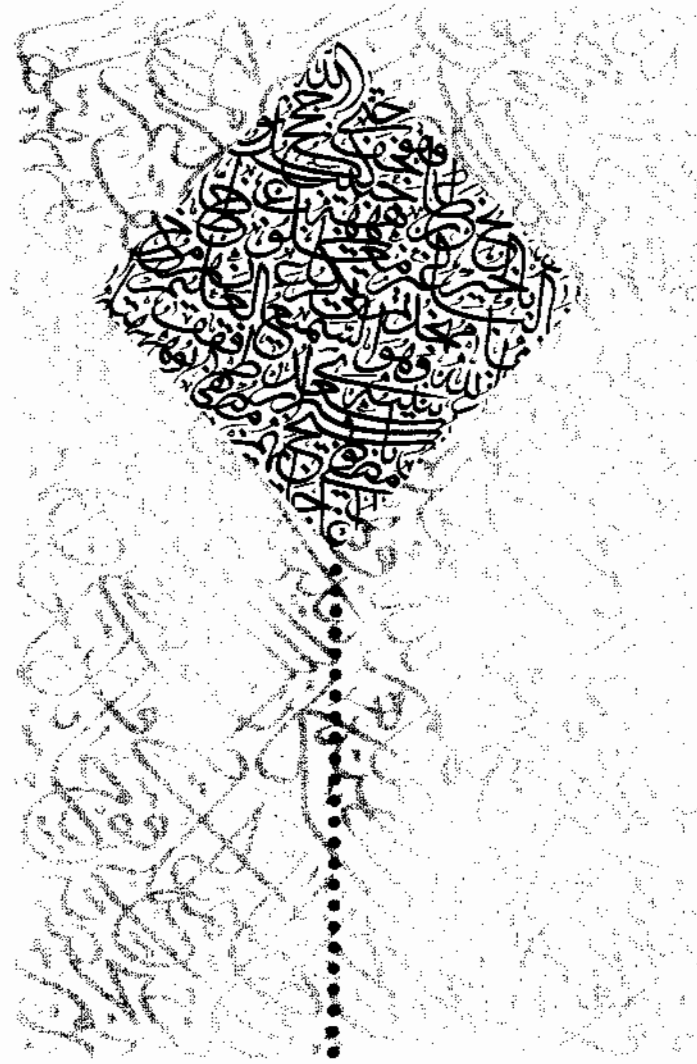

سرشناسه :

عنوان و نام پدید آور :

مشخصات نشر :

مشخصات ظاهری :

شابک :

وضعیت فهرست نویسی :

موضوع :

موضوع :

رده بندی کنگره :

رده بندی دیویی :

شماره کتابشناسی ملی :

اسماعیلی قوچانی، علی اکبر، ۱۳۲۲-

ثلث نویسی اسماعیلی قوچانی-آموزش خط ثلث برگرفته از آیات، احادیث، اشعار و کلمات قصار مشاهیر/ تألیف علی اکبر اسماعیلی قوچانی.

مشهد: قاف مشهد الرضا علیه السلام، ۱۳۸۹.

۱۵۲ ص.

ISBN: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۸۵۵ - ۴۳ - ۲

فیا

خط ثلث - راهنمای آموزشی.

خوشنویسی اسلامی - راهنمای آموزشی.

۱۳۸۷ ۵۱۸ الف ۳۶۳۳/۱۳ NK

۷۴۵/ ۶۱۹۹۲۷

۱۲۰۰۴۵۴

ناشر: انتشارات قاف مشهد الرضا(ع)

عنوان کتاب: ثلث نویسی اسماعیلی قوچانی

مؤلف: علی اکبر اسماعیلی قوچانی (۱۳۸۷-۱۳۸۹)

نوبت چاپ اول: ۱۳۸۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / رحلی A۴

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

صفحه آرایشی و طرح جلد: رضا اسماعیلی قوچانی

چاپخانه: دانشگاه فردوسی مشهد

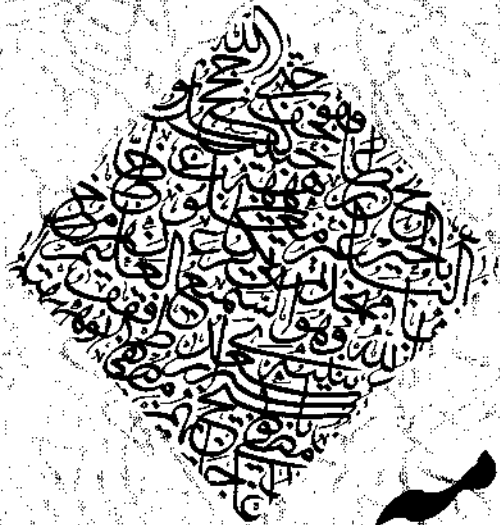
شابک: ISBN: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۸۵۵ - ۴۳ - ۲

مشهد مقدس: صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۱۳۶۶ تلفن: ۸۴۴۲۱۸۳-۵۱۱، همراه: ۹۱۵۳۱۶۳۴۴۶

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

۴		مقدمه
۷		آداب خوشنویسی
۱۱		مطالبی در بیان قلم و خط خوش
۱۹		ترکیب حروف مفرد، اول، وسط، آخر و اتصالهای همراه سر مشقها
۳۶		قواعد و لوازم خوشنویسی
۵۴		قواعد نقطه گذاری حروف الفبا و اتصالهای مربوط
۷۱		منزلت خوشنویسی و مختصری از تاریخچه خطوط تصویری، هیروگلیف، کاهنی، کوفی و اقلام سنه
۹۱		سر مشقها
۱۱۰		احادیث و اشعار در ارزش و اهمیت خوشنویسی
۱۲۲		کلمات، جملات و مطالب ترکیبی
۱۴۱		شرح احوال

مَشْرِق

سپاس و شکر بی حد حضرت خداوندی را سزااست که جامع جمیع صفات کمالیه بوده و قلم صنعش صدر و ذیل کتاب خلقت را، نه تنها به جلال و شکوه قدرت پرداخته، بلکه به ظرافت و لطافت و زیبایی نیز آراسته، و گزیده ای از صفات و کمالات خداوندی اش را در وجود انسان به امانت نهاده است، تا در عرصه زندگی دنیوی، با سرمایه ای از نفحات روحانی، جمال را به آفریدگانی که باید در برابرش سجده کنند، بنمایاند. و نکته قابل تأمل از میان تمام این صفات کمالیه، حس زیبا دوستی که موجد هنر و منظور نظر ماست، جلوه و نمود بیشتری در عالم انسانی دارد و بالطبع میزان اثر پذیری آدمیان هم از آن بیشتر است. دامنه هنر گسترده و رشته های هنر فراوانند، علاوه بر این هر رشته هنری دارای سبکها و روشهای گوناگون و متعدد است، اما در عالم اسلام به مدد عشق به قرآن و فضیلت کسب معرفت، علم و انتشار آن نیز بنا به ذوق خلاق و سلیم مسلمین و امداد الهی، موجب تولد گونه ای از هنر شد که در عالم اگر بی نظیر نباشد، کم نظیر است. در جهان پر رنگ و رو، اگر چه خط نیز مانند هر چیز دیگر، خوب و بد دارد، اما جز در جهان اسلام، هنری به نام خطاطی و خوشنویسی با این گستره بی کران سراغ نداریم.

مناسب می دانم نکاتی چند درباره خط و خوشنویسی با خوانندگان در میان گذاشته شود. نخست باید به اشتباهی که در برخی از کتابها و نوشته ها راجع به خوشنویسی راه یافته اشاره کنم و آن، یکی انگاشتن خط و خوشنویسی است. تاریخ پیدایش این دو متفاوت است. خط وسیله ای است که به مرور زمان توسط انسان ابداع شده، تا عمر زبان را که عامل مفاهمه و گفتگو و بیان اندیشه است، ماندنی تر نماید. این پدیده انسانی می تواند با اصول هنری و زیبا شناسی به اجرا در آید که در این صورت هنر خوشنویسی متولد می شود.

پس، ابتدای تاریخ پیدایش هنر خوشنویسی از آنجا است که هنرمند کوشید خط را زیبا و چشم نواز بنگارد. لذا متعلق خوشنویسی در جهان زیبا نویسی است نه هرگونه نوشتنی که خط باشد. خط فراوان است، اما خوشنویس اندک. قرآن کریم با همه آموزه های دینی، عقلی، عرفانی، فلسفی و اجتماعی اش یک اثر هنری است که خالق و مبدأ و مصورش خداوند قادر است. و خالق هنر اسلامی، انسان است. او آفرینش خود را از ایمان مذهبی اش شروع کرد. هنر الهی، در قرآن، خداوند هنرمند و مصور است. پیش از هر چیز، تجلی وحدت الهی در جهان و نظم عالم است.

نظام آفرینش، یک مجموعه از کار خداوند سبحان است در عین کثرت و سرشار از تنوع و زیبایی. انسان و جهان، الهام بخش هنرمندان بوده است. نگین این حلقه هنرمندانه هستی انسان است. شگفت نیست که انسان و جهان، الهام بخش هنرمندان بوده است.

هنر خوشنویسی که حاصل ذوق و نبوغ هنرمندان بی بدیل مسلمان، در سایه رنج و ریاضت نوابغ سخت کوش بتدریج تکامل یافته است. و در واقع، هندسه موزون مقررات و کلمات که به هندسه روحانی معروف است، مرهون زحمات بی دریغ و طاقت فرسای، نوادرتاریخ اسلامی است که در عرصه هنر خوش درخشیده اند و دستاورد آنان بویژه با عنایت به پیشینه درخشان مسلمانان، همواره در مسیر تعالی و تکامل، نوازشگر چشم مشتاقان بوده است.

برخود فرض می دانم از تمامی این بزرگان که در راه خلق و حفظ و اعتلای این هنر از جان خویش مایه گذاشته آن را و به دست ما سپرده اند، سپاسگزاری نمایم و بر ارواح طیبه استادانم مرحومان استاد عبدالحسین توفیقی قوچانی - استاد سید حسن میرخانی (سراج الکتاب)، استاد ابراهیم بوذری و استاد احمد معصومی (نجفی زنجانی) که هنوز هم یاد و خاطره شان برای جامعه هنری مان تازگی دارد، درود می فرستیم. منظور از تدوین این مجموعه، نخست عمل به مصداق ((زکوة العلم نشره)) بود و پس از آن ادای دینی نسبت به استادان خود و سنت محمودشان در تعلیم و اشاعه هنر مقدس اسلامی. از سوی دیگر، وظیفه ای است در قبال آیندگان و نسل جدید و علاقه مندان به هنر خوشنویسی.

در این مجموعه، سعی شده است با توجه به سالها تجربه آموزش و تعلیم خوشنویسی، روشی ساده ارائه شود تا هنر جویان هنر دوست، که به علل مختلف امکان درک محضر استادان را ندارند، از میوه های درخت بارور هنر بی بهره نمانند و خود به تنهایی بتوانند از آن سود ببرند.

خداوند را بر این توفیق سپاسگزارم

مشهد مقدس - اسماعیلی قوچانی

۱۳۷۲